

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Су бр. I – 1 36/16
Дана 21. јуна 2016. године
БЕОГРАД

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
- председнику суда –

ВИШИ СУД У ВАЉЕВУ
- председнику суда –

ВИШИ СУД У ПАНЧЕВУ
- председнику суда –

ВИШИ СУД У САМЕДЕРЕВУ
- председнику суда –

Предмет: Упутство о начину завођења и развођења притужби, поступању по поднетим притужбама и обавештавању Апелационог суда у Београду о истоме

НАЧИН ЗАВОЂЕЊА И РАЗВОЂЕЊА ПРИТУЖБИ И ОБАВЕШТЕЊА ОСНОВНИХ СУДОВА ПО ПОДНЕТИМ ПРИТУЖБАМА ДОСТАВЉЕНИХ ВИШЕМ СУДУ

Приликом пријема поднеска којим се истиче захтев или молба за убрзање поступка, независно од „наслова“ који носи сам поднесак суд цени да ли исти представља притужбу или молбу и у зависности од тога исти разврстава у „VI Су“ групу уписника или „VIII Су“ групу уписника. У „VI Су“ групу уписника ће се разврстати сваки онај поднесак којим се истиче примедба на рад судова независно од тога да ли је суд код кога се предмет у време подношења притужбе налази исти предмет тек задужио. У „VIII Су“ групу уписника се разврставају само они поднесци у којима се због нарочитих околности (здравствено стање, старосна доб и др.) тражи убрзање поступка у одређеном предмету.

Уколико је поднесак, очигледном омашком, заведен у „VI Су“ групу уписника исти ће се превести у одговарајућу групу уписника у коју се разврстава тај поднесак и под тим пословним бројем ће се странци дати одговор. Таква притужба ће се, у табеларном приказу, код оцене основаности поднете притужбе, приказати као „грешка у завођењу“.

Када једно лице у току године више пута поднесе притужбу на рад суда у истом предмету та притужба се неће поново заводити под нови број већ ће се у уписнику за притужбе код наслова „дан поновног уписа“ под редним бројем где је већ заведена првобитна притужба ставити само датум када је поново поднета притужба и под тим бројем разматрати. На наведени начин ће се поступити без обзира да ли је притужба поднета непосредно суду или преко других органа (Апелациони суд у Београду, Врховни касациони суд, Високи савет судства и Министарство правде). Уколико то исто лице у наредној години поново поднесе притужбу онда се та притужба заводи под нов број, али се приликом достављања одговора – у заглављу, испод новог пословног броја под којим ја заведена притужба, ставља и стари пословни број под којим је била заведена притужба. У пропратном допису којим се виши суд обавештава о поново поднетој притужби и одговору на исту се обавезно наводи да је виши суд већ био обавештен са претходно поднетом притужбом. Уколико је суд који упућује обавештење упознат са пословним бројем под којим је претходно обавештење истог притужиоца у вези са истим предметом заведено у вишем суду онда ће навести и ту везу.

У уписнику подаци ће се, ради лакше прегледности, а у складу са обрасцем бр. 1. Судског пословника, бележити на следећи начин:

- у рубрици „дан пријема“ бележиће се дан предаје притужбе у вишем суду,
- у рубрици „дан поновног уписа“ бележиће се дан поновне предаје притужбе вишем суду од стране истог подносиоца у вези са истим предметом,
- у рубрици „пошиљалац/подносилац акта“ се уносе подаци о подносиоцу притужбе: физичко лице (лично име и пребивалиште или боравиште), правно лице (назив привредног друштва и седиште), ВКС, ВСС, Апелациони суд или министарство. Подаци о физичком и правном лицу се уносе у овој рубрици и када је притужба поднета преко ВКС, ВСС, министарства или овог суда. Уколико се вишем суду доставља обавештење основног суда по поднетој притужби у овој рубрици се само наводи који је основни суд послао обавештење, које физичко или правно лице је упутило притужби, као и на рад које судске једнице се притужба односи,
- у рубрици „број пошиљача акта“ се уноси број под којим је та притужба заведена у другом државном органу који је ту притужбу доставио вишем суду (уколико је притужбу поднело физичко лице у ову рубрику се не уносе никакви подаци),
- у рубрици „словни број судског предмета на који се односи, име лица на које се односи“ наводи се број предмета на који се притужба односи и име судије или запосленог који је задужен са тим предметом. Уколико се заводи обавештење основног суда по поднетој притужби онда се наводи број предмета основног суда на који се притужба односи и име судије који је задужен са тим предметом,
- у рубрици „предмет, односно садржина иницијалног акта“ се уноси кратка садржина притужбе (нпр. притужба због дугог трајања поступка),
- у рубрици „решење, односно друго поступање суда“ се наводи на који је начин размотрена притужба (нпр. дописом одговорено притужиоцу). Уколико се разводи обавештење онда се наводи „председник суда упознат“ или уколико је виши суд предузимао даље мере „затражена допуна обавештења“.

- у рубрици „**прималац, датум отпремања (експедиција)**“ се наводи лично име подносиоца притужбе коме је одговорено, државни органи који су о поднетој притужби обавештени и датум експедиције. Уколико се разводи обавештење онда се само наводи датум експедиције захтева за допуну обавештења суду од кога се допуна тражи, као и назив тог суда и судске јединице,
- у рубрици „**а/а**“ се наводи када је предмет архивиран. Предмет се не архивира док се суду не доставе докази да је допис уредно уручен свим примаоцима,
- у рубрици „**примедба**“ се наводи на који начин је оцењена притужба и то уношењем констатације црвеном бојом „основана“, „основана, али не на рад судије“, „неоснована“ или „ненадлежан“.

Када се по притужби у потпуности поступи и предмет који је по тако поднетој притужби оформљен архивира, тада се преко редног броја под којим је та притужба заведена у уписнику ставља црвени правоугаоник.

Налози виших судова за достављање извештаја у вези са притужбама поднетим непосредно том суду се заводе у „VI Су“ групу уписника и исти се, уколико нису поднети преко непосредно вишег суда, достављају и том суду.

Обавештења основних судова о поднетим притужбама и одговорима на исте се заводе у „VI Су“ групу уписника, сем уколико министарство у вишем суду није отворило посебну „Су“ групу уписника за завођење истих, у ком случају се обавештења заводе у групу уписника коју је министарство отворило.

КОРИЦА ПРЕДМЕТА ФОРМИРАНОГ ПО ПОДНЕТОЈ ПРИТУЖБИ ИЛИ ОБАВЕШТЕЊУ ОСНОВНОГ СУДА О ПОДНЕТОЈ ПРИТУЖБИ И ОДГОВОРУ НА ИСТУ

Предмет формиран по притужби или обавештењу нижестепеног суда о поднетој притужби и одговору на исту у горњем десном углу садржи име суда на који се притужба односи, судија који задужује предмет или Управа суда, као и начин на који је притужба оцењена. Такође, код основаних притужби са леве стране се наводе датуми у којима је предмет стављан у евиденцију. Код обавештења нижестепених судова о поднетим притужбама и одговорима на исте, уколико је притужба правилно размотрена и није потребно пратити даље поступање по истој у списима предмета ће лице овлашћено за поступање по притужбама ставити констатацију да је упознат са обавештењем и да на исти нема примедбе, те ће ставити наредбу ра архивирање. Пре архивирања у списима предмета ће се ставити наредба овлашћеног лица за архивирање, а што ће се констатовати и на корици предмета.

Уколико се одређени предмет прати под више пословних бројева онда ће се у горњем десном углу, изнад имена суда навести црвеном оловком други пословни бројеви предмета под којима се тај предмет прати и у заглављу дописа којим се виши суд обавештава о поступању у предмету ће се убудуће наводити сви ти пословни бројеви. Овако формирани предмети ће се пратити заједно све до отклањања ученог пропуста у раду. На овај начин ће се са основаним притужбама повезати и предмети формиран по усвојеним захтевима за заштиту права на суђење у разумном року.

На корици предмета формираних по основаним притужбама на дуго трајање поступка ставља се штампил „хитно – основана притужба“. Уколико је утврђена основаност поднете притужбе на дуго трајање поступка у кривичном предмету на корици предмета се ставља и датум наступања апсолутне застарелости.

ПРОПРАТНИ ДОПИС

Пропратни допис којим се виши суд обавештава о поднетој притужби и одговору на исту мора да садржи следеће податке:

- Датум подношења притужбе суду,
- Лично име подносиоца притужбе или назив правног лица,
- Суд на чији рад се притужба односи и пословни број предмета на који се притужба односи (уколико је предмет мењао пословни број од подношења притужбе у овој рубрици се наводе и стари пословни бројеви предмета),
- Датум подношења иницијалног акта,
- Код грађанских предмета правни основ спора,
- Код кривичних предмета датум наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења,
- Код притужби на дуго трајање жалбених поступака: датум подношења жалбе, датум пријема предмета у жалбени суд и врста првостепене одлуке о којој се одлучује по жалби,
- Поступајући судија у предмету у време када је притужба поднета и датум када је задужио предмет на који се притужба односи. Ако је у току поступка долазило до промене поступајућих судија потребно је навести и у ком временском периоду је који судија задуживао предмет на који се притужба односи. Код извршних предмета и кривичних предмета, уколико се притужба односи на рад судије који одлучује по приговору, односно на рад кривичног ванпретресног већа навешће се и ко је судија известилац у предмету на који се притужба односи и када су та већа задужила предмет,
- Уобичајени рокови – уколико је притужба поднета на рад у првостепеном предмету навешће се уобичајени рокови заказивања рочишта или главних претреса у тим предметима, односно уколико је реч о хитним поступцима уобичајени хитни рокови заказивања рочишта или главних претреса. Уколико је притужба поднета на рад у предметима извршења, рехабилитације или у поступцима поднетим ради заштите права на суђење у разумном року навешће се уобичајени рокови решавања тих предметима у суду на чији рад је притужба изнета.
- Оцена основаности притужбе, уз посебну напомену уколико је притужба оцењена као основана и да ли је утврђена њена основаност и на рад поступајуће судије који задужује предмет у време подношења притужбе,

На пропратном допису ће се посебно нагласити да ли се у прилогу истог доставља и изјашњење поступајућег судије или запосленог у вези са наводима из поднете притужбе и уколико се исто не доставља који су разлози за то (нпр. притужба улази у категорију „ненадлежних притужби“, судија се није изјаснио у остављеном року и др).

У прилогу пропратног дописа доставиће се фотокопија притужбе на којој се види пријемни печат суда у коме је наведен датум пријема у суд.

Суд ће пропратни допис доставити и уколико виши суд не тражи да нижестепени суд размотри притужбу, већ се само тражи достављање извештаја у вези са наводима из поднете притужбе.

Пропратни допис ће се увек састављати на напред наведени начин, без обзира на то да ли виши суд тражи само извештај о поступању у одређеном предмету без обавезе нижестепеног суда да о поднетој притужби обавести и странку. У том случају у пропратном допису није потребно наводити оцену основаности поднете притужбе, али је потребно у извештају навести податке на основу којих ће суд који тражи извештај бити у могућности да утврди да ли је било одступања од уобичајених рокова поступања у суду од кога се тражи извештај.

Уколико је у вези са истим предметом од стране истог лица и ранијих година подношена притужба том суду у заглављу пропратног дописа суд ће наводити и све раније пословне бројеве под којима су те притужбе биле заведене.

Код притужби различитих лица поднетих у вези са радом у истом предмету због дугог трајања поступка, а које су, сагласно упутствима овог суда, заведене под различите пословне бројеве, се у заглављу пропратног дописа наводе сви пословни бројеви под којима су заведене те притужбе.

Уколико суд доставља извештај или одговор на притужбу по налогу вишег суда обавезан је да у пропратном допису наведе и везу суда који је упутио такав налог.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПОДНЕТИМ ПРИТУЖБАМА

Уколико је председник суда или његов заменик задужен са предметом на који се притужба односи допис ће потписати заменик, односно председник суда. У сваком конкретном случају ће се ценити да ли би било оправдано такву притужбу, а с обзиром на садржину исте, уступити вишем суду.

Када се притужба односи на предмет који не задужује суд коме је притужба поднета, а тај суд је упознат са тим који суд задужује наведени предмет, односно у чијој је надлежности поднета притужба, странка ће се о томе обавестити и притужба ће се проследити надлежном суду. Уколико је наведени поднесак заведен у „VI Су“ групу уписника исти ће се приказати у табеларном приказу извештаја за притужбе као „грешка у завођењу“. Такође, уколико суд од којег је виши суд тражио извештај не задужује предмет на који се притужба односи, а тај суд је упознат са тим који суд задужује наведени предмет о истом ће обавестити суд који је тражио достављање извештаја и истовремено ће налог вишег суда проследити суду који задужује предмет на који се налог односи.

Ако суд коме је достављена притужба само није у могућности да притужбу разматра јер предмет на који се притужба односи задужује виши суд редовног правног лека странку ће обавестити да је притужба прослеђена суду који тренутно задужује предмет на који се притужба односи и исту ће проследити том суду на надлежност. У прилогу дописа којим се притужба доставља другом суду на надлежност ће се доставити и одговор упућен подносиоцу притужбе. Вишем суду ће се уступити на надлежност само оне притужбе које су такве садржине да исте могу да разматрају и наведени судови. Уколико разматрање притужбе преузме виши суд, суд коме је упућена притужба ће исту, у табеларном приказу извештаја, приказати као „извештај“. Виши суд који је преузео разматрање притужбе је у обавези да обавести нижестепени суд уколико утврди основаност поднете притужбе због које је потребно да и суд коме је упућена притужба предузме даље мере ради отклањања уоченог пропуста у раду.

Уколико је једним поднеском изјављена притужба на већи број предмета подносиоцу исте ће се дати само основни подаци о последњем стању у списима предмета (нпр. заказано рочиште, датум подношења иницијалног акта, пријем предмета у жалбени суд и др.) и у одговору на притужбу подносилац исте ће се обавестити да из разлога целисходног рада Управе суда и једнаке доступности Управе свим грађанима није могуће детаљније размотрити притужбу на све предмете наведене у притужби. У одговору на притужбу је, такође, потребно напоменути да уколико подносилац притужбе жели да се његова притужба детаљно размотри на неке од наведених предмета да има могућност да поднесе суду нову притужбу или нове притужбе у коме неће навести више од три предмета и о основаности тако поднете притужбе ће бити посебно обавештен. Првобитна притужба се, у тебеларном ориказу извештаја за притужбе, код оцене основаности поднете притужбе, третира као "ненадлежност", а уколико се после одговора на притужбу поднесе друга притужба у којој се одреде предмете на који се притужба треба размотрити онда се она заводи под нов пословни број.

Када је притужба првобитно поднета непосредно суду, а затим и преко вишег суда, Врховног касационог суда, Високог савета судства или министарства онда се првобитни одговор доставља и органу преко којег је та притужба поднета. Уколико је притужба поднета преко другог органа такве садржине да захтева да се одређени наводи из поднете притужбе опет размотре онда ће се притужба поново узети у разматрање и тако сачињен одговор ће се, поред органа преко којег је поднета, доставити и вишем суду.

Уколико се предмет на који се притужба односи налази ван суда коме је притужба поднета, а из саме притужбе произлази да иста није у надлежности председника суда подносиоцу притужбе ће се одмах доставити одговор о наведеном. На исти начин ће управа вишег суда поступити и када је изјављена притужба на рад основног суда, а није у надлежности председника суда.

Председник суда размотриће притужбе само оних овлашћених подносилаца (ближе набројаних у Судском пословнику) који сматрају да се поступак одуговлачи, да је неправилан или да постоји било какав утицај на његов ток, односно исход. Уколико је притужба такве садржине да председник суда није овлашћен да у поступку по притужби цени основаност истих навода или иста није у надлежности суда, већ неког другог органа о томе ће се обавестити подносилац притужбе и исти ће се подучити на који начин, односно ком органу може да истакне примедбе које је изнео у притужби.

Подносиоца притужбе и непосредно виши суд председник суда ће обавестити о основаности поднете притужбе у року од 15 дана од дана пријема притужбе у тај суд.

Председник може да одбаца притужбу, у потпуности или у одређеном делу, ако утврди да подносилац злоупотребљава право на притужбу. Сматраће ће се да подносилац притужбе злоупотребљава право на притужбу ако притужба има увредљиву садржину или ако поднесе притужбу исте или сличне садржине о којој је претходно одлучено. Ако је притужба неразумљива, председник суда ће наложити подносиоцу да је уреди у року од осам дана од дана пријема налога, а ако подносилац то не учини, одбациће притужбу (члан 9а, ставови 2, 3 и 4. Судског пословника).

Основаност притужбе се увек цени према датуму њеног подношења, те уколико се уочени пропуст у раду отклони до момента израде писменог одговора на притужбу то не утиче на њену основаност, али се свакако о отклањању уоченог пропуста обавештава подносилац притужбе. Као датум подношења притужбе поднете преко вишег суда или других органа рачуна се датум подношења притужбе суду, односно органу преко којег је притужба поднета. Уколико није могуће утврдити када је притужба поднета

суду, односно органу преко којег је поднета као датум подношења притужбе узима се датум подношења притужбе суду који исту разматра.

Председник суда ће у вези са поднетом притужбом увек тражити изјашњење од поступајућег судије или запосленог на кога се притужба односи, сем уколико се на основу расположивих података утврђује да притужба улази у категорију „ненадлежних“ или неоснованих притужби. Уколико је у вези са поднетом притужбом неопходно тражити изјашњење од поступајућег судије уз налог за доставу изјашњења одредиће се и рок (који не би требало да буде дужи од три дана) у коме је поступајући судија дужан да достави одговор на притужбу и истовремено ће се поступајући судија упозорити да уколико у том року не достави изјашњење одговор на притужбу ће се дати на основу непосредног увида у спис предмета.

Уколико је притужба искључиво поднета на рад судије који више не поступа у предмету на који се притужба односи онда се разматра само у том делу и у одговору на поднету притужбу подносилац притужбе се обавештава да Управа суда није у могућности да предузме даље мере у вези са поступањем тог судије у предмету на који се притужба односи. О наведеној притужби се увек обавештава судија на чији рад су изнете примедбе и од истог се тражи изјашњење, сем уколико притужба улази у категорију „ненадлежних“ или неоснованих притужби. У табеларном приказу извештаја за притужбе се наводи име тог судије као лица на чији рад је истакнута примедба и начин на који је притужба размотрена.

Код основаних притужби потребно је увек код одговора подносиоцу притужбе нагласити уколико није утврђена и основаност притужбе на рад поступајућег судије.

О свим притужбама у којима је утврђен пропуст у раду одређеног судије или запосленог у суду, поред непосредно вишег суда, управа ће обавестити и судију и запосленог.

Уколико суд утврди да је притужба основана и да је потребно предузети мере на отклањању недостатака у раду потребно је да обавести непосредно виши суд и које је конкретне мере у том смислу предузео. Уколико се оцени као основана притужба поднета због недоношења одлуке по жалби или неизрађивања писменог отправака одлуке председник суда ће судији који је задужен са тим предметом упутити писмени допис у коме ће му одредити рок у данима у коме је дужан да уради писмени отправак одлуке и исти ће, у прилогу обавештења, доставити овом суду. Истовремено ће тако оформљен предмет по поднетој притужби ставити у рок евиденције ради провере да ли је по допису и поступљено и евентуалног предузимања даљих мера.

Ако се судији који задужује предмет на који се притужба односи упућује ургенција или опомена за брже поступање у предмету, а што ће се учинити увек када се утврди основаност притужбе и на рад поступајућег судије (сем уколико уочен пропуст у раду није отклоњен пре него што је урађен писмени отправак одговора на притужбу), у прилогу извештаја вишем суду ће се доставити и наведена ургенција или опомена.

Уколико се притужба односи на рад основног суда, у ком случају је потребно да виши суд прибави изјашњење од суда на који се притужба односи, тада ће виши суд о томе обавестити подносиоца притужбе у року од 15 дана и предмет формиран по поднетој притужби ставити у одређени рок евиденције како би био у могућности да утврди да ли је основни суд поступио по његовом налогу.

Уколико основни суд у року који му је за то одређен не поступи по налогу вишег суда послаће му се ургенција, а затим и опомена за поступање, те ће се по потреби предузети и друге мере из његове надлежности ради отклањања пропуста у раду.

У случају када је притужба на рад основног суда поднета вишем суду тај суд ће дописом којим се од основног суда тражи да се изјасни по поднетој притужби обавестити тај суд да ли ће он непосредно давати одговор подносиоцу притужбе или ће само вишем суду доставити изјашњење поводом поднете притужбе, а тај суд ће затим одговорити подносиоцу притужбе. Уколико одговор на притужбу доставља основни суд виши суд ће обавезно извршити контролу да ли је притужба правилно размотрена, те по потреби затражити допуну објашњења и доставити одговор подносиоцу притужбе.

О свим притужбама поднетим вишем суду, независно од тога да ли су поднете на рад тог суда или основног суда из његове надлежности, виши суд ће обавестити и овај суд.

Уколико је притужба поднета преко министарства, Високог савета судства или Врховног касационог суда о основаности притужбе и предузетим мерама обавештава се, поред непосредно вишег суда, и орган преко којег је притужба поднета.

Када је вишем суду поднета притужба на рад основног суда виши суд ће приликом достављања поновног обавештења овом суду (након прибављеног изјашњења од основног суда или одговора основног суда подносиоцу притужбе) у самом наслову навести ранију везу вишег суда на следећи начин **„веза Виши суд у ... допис VI Су. бр. 1/11 од 10. јануара 2011. године“**. Уколико је одговор на поднету притужбу дао основни суд и виши суд на исту нема никаквих примедби у допису којим прослеђује тај одговор овом суду ће то и навести. На исти начин ће виши суд поступити и када тражи допуну изјашњења од стране основног суда и тада ће овом суду доставити и допуњен одговор подносиоцу притужбе.

Када управа вишег суда препусти управи нижестепеног суда достављање одговора на притужбу онда је суд коме је препуштено давање одговора на притужбу обавезан да у одговору на притужбу то и напомене (нпр. „Поводом Ваше притужбе поднете преко Апелационог суда“).

Уколико управа нижестепеног суда из неког разлога није у могућности да преузме достављање одговора на притужбу поднету вишем суду (нпр. предмет се налази по жалби у суду коме је поднета притужба) онда неће достављати подносиоцу притужбе одговор, већ ће о томе обавестити управу вишег суда ради давања непосредног одговора подносиоцу притужбе.

Уколико се управа вишег суда не сложи са начином на који је нижестепени суд размотрио неку притужбу (било да је реч о притужби која је поднета вишем суду или да се са том притужбом управа вишег суда упознала путем обавештења), те поводом датог одговора интервенише код нижестепеног суда и захтева да се у складу са налогом управе тог суда странци достави допунa одговора и да се у допуни одговора наведе да је дата по налогу вишег суда, управа основног суда ће извршити исправку колоне „оцена основаности поднете притужбе“ код табеларног приказа извештаја, у складу са налогом вишег суда. Такође, управа вишег суда ће обавестити управу основног суда да изврши исправку колоне „оцена основаности поднете притужбе“ када оцени да је притужба правилно размотрена у односу на подносиоца притужбе, али иста није правилно цењена, у складу са упутством овог суда.

Уколико виши суд, и поред утврђене неоснованости притужбе од стране суда коме је притужба упућена, наложи убрзање поступка у предмету на који се притужба односи Управа суда је у обавези да предузме мере да се по овако датом налогу поступи и да прати даље поступање у том предмету.

Виши суд неће препустити управи нижестепеног суда разматрање притужбе уколико се њом износе примедбе на начин на који је управа нижестепеног суда поступала по притужби тог лица у вези са истим предметом.

Код притужби на дуго трајање поступка у извештају који се доставља вишем суду је обавезно навести, поред података предвиђених пропратним дописом, и следеће податке: све релеватне радње у управљању поступком уз обавезну напомену уколико су странке својим поступањем допринеле дужем трајању поступка или су неке објективне околности допринеле његовом дужем трајању. Приликом разматрања оваквих притужби посебно ће се водити рачуна о томе да ли поступајући судија радње у управљању поступком предузима у складу са уобичајеним роковима предузимања радњи у одељењу суда коме припада, односно уколико је реч о хитном поступку да ли радње предузима у складу са уобичајеним хитним роковима предузимања радњи у одељењу коме припада. Код кривичних предмета ће се водити рачуна и о роковима апсолутне застарелости кривичног гоњења. Управа суда ће код ових притужби увек затражити и изјашњење поступајућег судије који поступа у предмету које ће се, такође, доставити и суду који контролише одговоре тог суда.

Приликом оцене основаности притужбе на дуго трајање поступка имаће се у виду, пре свега, стандарди које је Европски суд за људска права прописао кроз своје одлуке, као и законски рокови и Програм решавања старих предмета уколико исти постоји у суду на који се притужба односи.

Предмет формиран по основаној притужби који на корици има реч „ХИТНО – ОСНОВАНА ПРИТУЖБА“ се ставља у одређени рок евиденције који не треба да буде дужи од три месеца и затим се прати поступање у предмету и по потреби предузимају мере за убрзање поступања. Праћење поступања у овако формираним притужбама на рад основних судова управе вишег суда врше преко електронских евиденција, непосредним увидом или путем редовних извештаја које им достављају основни судови. Уколико се праћење врши преко електронских евиденција или непосредним увидом у спис предмета обавезно се о радњама које су предузете од последњег извештаја сачињава службена белешка. Уколико предмет формиран по основаној притужби дође по жалби у виши суд о томе се обавештава и управа вишег суда ради предузимања мера из своје надлежности за убрзање поступка. Управа суда ће у том случају о предузетим мерама за убрзање предмета непосредно обавестити и подносиоца притужбе коме ће, такође, напоменути да је наведени предмет редовно пратила путем извештаја достављених од стране нижестепеног суда, а због утврђене основаности притужбе на дуго трајање поступка. На овај начин формирана притужба се не архивира док се предмет правноснажно не оконча. О правноснажном окончању предмета се обавезно обавештава и управа непосредно вишег суда.

Код притужби на дуго трајање жалбеног поступка у извештају који се доставља вишем суду је обавезно навести, поред података предвиђених пропратним дописом, и следеће податке: одлука која је ожалбена, датум доношења ожалбене одлуке, уколико у суду постоји Програм решавања старих предмета – да ли је предмет на који се притужба односи обухваћен тим Програмом и уколико јесте који је предвиђени рок за решавање истог, да ли је предмет већ био достављан на допуну поступка, уколико је донета одлука – каква је одлука донета и да ли је њоме поступак правноснажно окончан.

Уколико је притужба на дуго трајање жалбеног поступка поднета вишем суду који у тренутку подношења притужбе још није задужио предмет на који се притужба односи, а након прибављеног изјашњења од основног суда се утврди да постоји пропуст у раду основног суда у жалбеном поступку, виши суд одмах предузима мере за убрзање жалбеног поступка. На овај начин Виши суд ће поступити и када се са пропустом у раду основног суда у жалбеном поступку упозна на основу обавештења основног суда по поднетој притужби и одговору на исту.

Притужбе у прилогу којих се достави одлука Уставног суда РС, Европског суда за људска права или суда опште надлежности Републике Србије којима је утврђена повреда права на суђење у разумном року се аутоматски сматрају основаним и на корице предмета формиране по таквим притужбама се ставља реч “ХИТНО – ОСНОВАНА ПРИТУЖБА” с тим што се цени да ли постоји основаност притужбе и на рад судије који у време подношења притужбе задужује предмет на који се притужба односи.

Увек када управа суда сачини извештај о поступању у предмету формираном по основаној притужби на дуго трајање поступка (било да то учини у форми службене белешке или затражи извештај од нижестепеног суда) о сачињеном извештају ће обавестити више судове који прате поступање по поднетој притужби. Свако тражење извештаја на иницијативу вишег суда у табеларном приказу извештаја за притужбе биће приказано као „инетревенција“.

Када у току праћења предмета формираног по основаној притужби на дуго трајање поступка дође до прекида поступка Управа суда ће наставити да прати поступање у тако формираном предмету још шест месеци од дана правноснажности решења о прекиду поступка, а ако након наведеног периода не дође до наставка поступка подносилац притужбе ће се обавестити да се убудуће неће пратити поступање у наведеном предмету, из разлога целисходног рада управе суда, али да подносилац притужбе има могућност да по подношењу предлога за наставак поступка обавести суд како би се поново ажурирало поступање у означеном предмету.

Када се суд у допису позива на неки ранији допис тог суда или неког другог суда у прилогу дописа обавезно доставља и допис на који се позива.

Уколико странка поднесе притужбу због промене поступајућег судије обавеза је председника суда да обавести подносиоца притужбе о начину на који је дошло до те промене, а уколико је до промене дошло услед доношења решења којим је одступљено од редоследа распоређивања предмета или измене годишњег распореда послова о чему подносилац притужбе није обавештен, уз одговор подносиоцу ће се доставити и то решење, односно измене.

ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ

Управа суда ће редовно пратити све предмете у којима је усвојен захтев за заштиту права на суђење у разумном року (укључујући и предмете који су формиран по поднетим приговорима након 1. јануара 2016. године) и то тако што ће одлуку којом је наведени захтев усвојен фотокопирати и на основу ње формирати спис у “VIII Су” групи уписника у којем ће пратити поступање све до правноснажног окончања поступка на начин на који је описан за предмете формиране по притужбама које на корицама имају реч „ХИТНО – ОСНОВАНА ПРИТУЖБА“. О овако формираном предмету суд ће обавестити више судове када наведене предмете задуже ради преузимања мера за убрзање поступка.

Уколико је у одлуци суда којом је усвојен захтев за заштиту права на суђење у разумном року, одлуци Уставног суда или Европског суда за људска права наведен и рок у коме је потребно отклонити уочен пропуст у раду суда управа суда ће предузети све мере на које је овлашћена законом да се наведени рок и испоштује.

ДОСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

Ради омогућавања да извештаји овог суда по поднетим притужбама на рад виших судова буду верни приказ броја поднетих притужби тим судовима, као и да контрола рада виших судова буде у складу са реалним могућностима судија у тим судовима да предмете решавају у разумном року, виши судови ће на три месеца (до 5- тог априла, јула, октобра, јануара) убудуће за потребе рада овог суда по достављеним обавештењима суду достављати извештај на следећи начин:

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ИЗВЕШТАЈА ЗА ПРИТУЖБЕ, ОБАВЕШТЕЊА И ИЗВЕШТАЈЕ (Образац број 100а Судског пословника)

РЕДНИ БРОЈ	VI СУ БРОЈ ПОД КОЛИМ ЈЕ ПРИТУЖБА, ОБАВЕШТЕЊЕ ИЛИ ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ИЗВЕШТАЈА ЗАВЕДЕН И ДАТУМ ПРИЈЕМА ПРИТУЖБЕ, ОБАВЕШТЕЊА ИЛИ ЗАХТЕВА ЗА ДОСТАВУ ИЗВЕШТАЈА У СУДУ	ПОДНОСИЛАЦ ПРИТУЖБЕ	СУД НА ЧИЈИ РАД СЕ ПРИТУЖБА ОДНОСИ	ПРИТУЖБА, ОБАВЕШТЕЊЕ ИЛИ ИЗВЕШТАЈ	БРОЈ ПРЕДМЕТА НА КОЈИ СЕ ПРИТУЖБА ОДНОСИ	НА ЧИЈИ РАД СЕ ПРИТУЖБА ОДНОСИ	РАЗЛОГ ПОДНОШЕЊА ПРИТУЖБЕ	БРОЈ УПУЋЕНИХ ИНТЕРВЕНЦИЈА	БРОЈ УПУЋЕНИХ ДОПУНА	ОЦЕНА ОСНОВАНОСТИ ПРИТУЖБЕ

У колони „притужба, обавештење или извештај“ као извештај ће се заводити сви налози виших судова за доставом извештаја о поступању у одређеном предмету, било да управа вишег суда наведени извештај тражи поводом нове притужбе упућене том суду или у вези са ранијом притужбом поводом које је у управи тог суда раније формиран предмет, а који је касније задужио суд од којег се тражи извештај. У том случају управа нижестепеног суда није у обавези да попуни колону „основаност притужбе“, али ће имати обавезу да прати поступање у предмету формираном на наведени начин уколико буде обавештена од управе вишег суда да је утврђена основаност поднете притужбе, те да је потребно пратити даље поступање. Уколико налог за доставом извештаја о поступању у истом предмету стигне од више различитих виших судова, Високог савета судства или министарства исти налози ће се заводити под исти пословни број.

У колони „разлог подношења притужбе“ ће се евидентирати примедбе које подносилац притужбе има на рад у конкретном предмету, као што је дуго трајање поступка, дуго трајање жалбеног поступка, непоштовање рокова за заказивање предмета, неизрађивање судске одлуке у законом прописаном року и др (чл. 10а, став 2. Судског пословника).

У колони „на чији рад се притужба односи“ се, уколико се притужба не односи на рад судије, наводи увек Управа и испод евентуално име запосленог на чији рад се истичу примедбе. Уколико предмет на који се притужба односи задужује веће онда се у колони „на чији рад се притужба односи“ наводи име судије известиоца у том предмету, односно судије који по евиденционим књигама суда задужује тај предмет (чл. 328б, став 1. Судског пословника).

У колони **“број упућених интервенција”** се наводи да ли је и уколико јесте колико пута виши суд интервенисао код основног суда због неправилно размотрене притужбе, неблаговременог поступања по поднетој притужби или налогу вишег суда, као и свака друга интервенција вишег суда у вези са начином рада основног суда по поднетој притужби (чл. 328б, став 2. Судског пословника).

У колони **“број упућених допуна”** се наводи да ли је и уколико јесте колико пута виши суд интервенисао код основног суда зато што одговор основног суда није садржао све потребне податке на основу којих би виши суд био у могућности да утврди да ли је основни суд правилно размотрио притужбу, као и свака друга допуна извештаја који виши суд тражи од основног суда (чл. 328б, став 3. Судског пословника).

Уколико допис вишег суда представља и допуну и интервенцију исти ће бити приказан само као интервенција (чл. 328б, став 4. Судског пословника).

Имајући у виду да се број упућених интервенција и допуна може мењати и након извештајног периода виши судови ће на полугодишњем нивоу редовно вршити сравњење упућених интервенција и допуна за све претходне године ради утврђења да ли се рад основних судова по поднетим притужбама у односу на претходни период побољшао (чл. 328б, став 5. Судског пословника).

Виши судови ће убудуће заједно са извештајима о поднетим притужбама непосредно том суду достављати на наведени начин и извештаје о броју достављених обавештења основних судова о поднетим притужбама и одговорима на исте и исти ће бити приказани у засебној колони без обзира на то да ли је у вишем суду раздвојен “VI Су” уписник за притужбе поднете непосредно том суду и обавештења основних судова о поднетим притужбама и одговорима на исте.

У рубрици **„основаност притужбе“** наводи се на следећи начин како је притужба оцењена:

- 1) **ОСНОВАНА** (напомена: ту се разврставају и делимично основане притужбе, а уколико је једном притужбом обухваћено више предмета од којих је притужба на неки предмет била основана, а на неки неоснована суд мора да определи да ли у конкретном случају преовлађује основаност или неоснованост притужбе). Уколико је притужба оцењена као основана и на рад судије онда се само пише „ОСНОВАНА“, а уколико је основана на рад суда или судова, а не и на рад судије који задужује предмет у време подношења притужбе онда се пише „ОСНОВАНА, АЛИ НЕ НА РАД СУДИЈЕ“. На наведени начин ће се дати и приказ основаних притужби у пропратном допису, те се убудуће неће користити конструкције „основана на дуго трајање поступка“.
- 2) **НЕОСНОВАНА**
- 3) **НЕНАДЛЕЖНОСТ** (то је свака она притужба или обавештење које је поднето од стране неовлашћеног лица, у вези са поступком који је правноснажно окончан, у вези са предметом који не задужује суд коме је притужба поднета, која се односи на

управљање поступком или понашање поступајућег судије или неког од запослених у суду, а Управа суда није у могућности да утврди да ли је иста притужба основана) – члан 328б, став 7. Судског пословника. При томе је битно напоменути да не спада свака притужба изјављена из разлога управљања поступком у категорију „ненадлежних“ притужби будући да Управа суда увек има могућност да контролише радње у управљању поступком против којих није предвиђен посебни правни лек (нпр. поступак је у прекиду, а странка је поднела предлог за наставак поступка о коме није благовремено одлучено).

- 4) **НЕРАЗМОТРЕНА** (у ову категорију се разврставају оне притужбе и обавештења у којима до момента састављања извештаја вишем суду притужба или обавештење није размотрено, било због тога што је притужба поднета пред крај извештајног периода, па није истекао рок за њено разматрање, било да је у вези са наводима из поднете притужбе или обавештења основног суда у поднетој притужби и одговору на исту потребно прибавити допуну одговора од основног суда, а основни суд до краја извештајног периода није доставио изјашњење, било да је тако указао виши суд након „сравњења“ извештаја). Притужбе и обавештења основних судова о поднетим притужбама и одговорима на исте који остану неразмотрени на крају године ће се у засебном полугодишњем извештају за наредну годину показати.

Виши судови ће убудуће заједно са табеларним приказима извештаја о поднетим притужбама непосредно том суду и обавештењима нижестепених судова о поднетим притужбама и одговорима на исте (које ће показати у засебним колонама) овом суду на три месеца (до 5- тог априла, јула, октобра, јануара) доставити и наративни приказ рада по поднетим притужбама и обавештењима. Наративни приказ ће садржати извештај о броју заведених поднесака у „VI Су“ групи уписника уз навођење колико од укупног броја заведених поднесака чине обавештења, колико притужбе, а колико извештаји, као и да ли је било евентуалних грешака у завођењу и уколико јесте колико. У наративном приказу ће се даље навести на који начин су размотрене притужбе и обавештења, као и колико притужби и обавештења је остало неразмотрено у периоду за који се доставља извештај. При томе, уколико извештај доставља виши суд, код притужби ће се посебно дати приказ притужби поднетих на рад вишег суда и основних судова који потпадају под јурисдикцију тог суда.

Код наративног приказа извештаја за притужбе виши суд ће дати и посебан приказ броја укупно поднетих интервенција и допуна, од 2010. године, за сваки основни суд понаособ, а како би се на основу истог извештаја могла мерити успешност рада основних судова по поднетим притужбама.

Притужбе које буду повучене пре разматрања у табеларном приказу извештаја, у колони „оцена основаности поднете притужбе“, је потребно приказати као „ненадлежност“.

Суд ће само вишем суду достављати тромесечне извештаје до 5 – тог априла и 5 – тог октобра, док ће шестомесечне, годишње и трогодишње табеларне и наративне приказе извештаја за притужбе, обавештења вишег суда о поднетој притужби и одговору на исте и извештаје, поред вишег суда, достављати и министру, Врховном касационом суду и Високом савету судства (чл. 10 Суског пословника).

Приликом израде извештаја виши суд ће израдити два табеларна приказа: један у коме ће бити дат приказ рада по поднетим притужбама и извештајима и други у коме ће бити да приказ рада по достављењим обавештењима основних судова о поднетој притужби и одговору на исте.

Шестомесечни извештаји у 2016. години за притужбе и извештаје ће се у потпуности изградити на начин предвиђен овим упутством, док ће се табеларни прикази за обавештења основних судова о поднетим притужбама и одговорима на исте (због броја поднетих притужби и кратког рока за израду истих) изградити на раније прописан начин. Годишњи извештај о раду у 2016. години, као и сви каснији извештаји ће се у потпуности изградити на начин предвиђен овим упутством.

Председник суда је у обавези да пре достављања шестомесечних, годишњих и трогодишњих извештаја затражи „сагласност“ од вишег суда за достављање тако сачињеног табеларног приказа извештаја министру, Врховном касационом суду, Високом савету судства и вишем суду. Виши суд је у обавези да изврши „сравњење“ начина на који је притужба размотрена у основном суду и вишем суду и у случају несагласности да укаже основном суду да изврши исправку табеларног приказа извештаја. Уколико је потребно извршити још одређене провере како би се утврдило да ли је притужба правилно размотрена од стране основног суда виши суд ће такву притужбу у табеларном приказу, код оцене основаности поднете притужбе, третирати као неразмотрену и обавестиће и основни суд да на наведени начин прикаже притужбу у табеларном приказу. Након што изврши исправке табеларног приказа извештаја основни суд ће поново затражити „сагласност“ од вишег суда за достављање тако сачињеног табеларног приказа извештаја напред наведеним органима и тек након добијања „сагласности“ извршиће доставу истог.

ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ РАДА СУДОВА ПО ПОДНЕТИМ ПРИТУЖБАМА

Како би Апелациони суд био у могућности да утврди да ли су и уколико јесу у којој мери створени услови да се притужба на територији судова која потпадају под јурисдикцију овог суда претвори у делотворно правно средство, те како би се утврдило који судови у том смислу имају већи степен успешности то је потребно да сваки суд до 1. августа 2016. године попише све предмете у којима је (било по притужби, било по обавештењу основног суда о поднетој притужби и одговору на исту) утврђена основаност поднете притужбе на дуго трајање поступка. Попис предмета ће се учинити тако да се из извештаја могу видети следећи подаци:

- 1. Број основаних притужби на дуго трајање поступка које суд задужује на дан 1. август 2016. године, односно на почетку извештајног периода,**
- 2. Су број под којим је притужба или обавештење заведено у том суду,**
- 3. Суд који задужује предмет основане притужбе,**
- 4. Пословни број предмета на који се притужба односи,**
- 5. Датум подношења иницијалног акта и**
- 6. Број решених овако формираних предмета на крају извештајног периода.**

Наведеном попису ће се додавати свака она притужба или обавештење у којој се, након 1. августа 2016. године, утврди основаност поднете притужбе на дуго трајање поступка.

На списку предмети ће бити приказани по годинама и то од најстаријег па до најмлађег и списак ће се водити тако да се у сваком тренутку може установити колико основаних притужби у којима је иницијални акт старији од 2, 5, 10, 15 и 20 година суд прати, односно колико је у међувремену правноснажно решио.

У наративном приказу годишњег извештаја о раду по поднетим притужбама и обавештењима за 2016. године, као и убудуће у шестомесечним, годишњим и трогодишњим извештајима навешће се колико је предмета суд на почетку извештајног периода задуживао, а колико је решено на крају извештајног периода, а такође ће се дати и процентуални приказ броја решених предмета у том периоду.

Уколико се у неком од наведених предмета поступак правноснажно прекине у току извештајног периода, па из наведених разлога суд престане да прати поступање у тако формираном предмету, а до краја извештајног периода се не ажурира поново поступање у том предмету, такав предмет ће се избрисати са списка предмета које суд прати.

ПОСТУПАЊЕ ОСНОВНИХ СУДОВА ПО ПОДНЕТИМ ПРИТУЖБАМА

Ово упутство виши судови ће проследити основним судовима из њихове надлежности ради упознавања са упутством.

Све речено за рад виших судов по поднетим притужбама примењује се и на рад основних судов.

Контролу рада основних судов по поднетим притужбама овај суд ће вршити непосредним увидом у рад управа тих судов, као и посредним путем преко извештаја које ће овом суду достављати виши и основни судови. О свим проблемима који постоје у раду основних судов по поднетим притужбама виши судови ће благовремено обавештавати овај суд.

ПРИМЕНА УПУТСТВА

Ово упутство судови примењују од момента пријема.

Даном доношења овог упутства престају да важе Упутство о начину завођења и развођења притужби, поступању по поднетим притужбама и обавештавању Апелационог суда о истоме и то I Су. бр. I//11-3 од 10. јануара 2011. године, те допуне наведеног Упутства и то Су. бр. I 1-92/13 од 20. новембра 2013. године и Су. бр. I 1-20/15 од 26. марта 2015. године.

**ПРЕДСЕДНИК СУДА
СУДИЈА
Душко Миленковић**